



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport

Številka: 060-08-2/2020/9
Ljubljana, 20. 2. 2020

P r e d l o g

Z A P I S N I K

21. seje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je bila 19. 2. 2020 v mali dvorani na Tomšičevi 5, Ljubljana.

Seja se je začela ob 12.00 in končala ob 14.00.

Prisotni:

- predsednik: Branimir Štrukelj
- podpredsednik: Bojan Režun
- člani: Dejan Crnek, Rajko Fajt, Tone Hrovat, dr. Matjaž Gams, Janoš Kern, dr. Branka Kalenić Ramšak in Matjaž Švagan.

Odstoten: mag. Miroslav Ribič.

Ostali prisotni: Marjan Gujtman in Branko Jezovšek (MK), Poljanka Pavletič Samardžija (MIZŠ), dr. Aleš Bošnjak (IZUM), Aleš Lipičnik (SRDF), Martin Han (AKOS), Franc Kangler (DS) in Blaž Perko (OKS - ZŠZ).

Predlog dnevnega reda:

1. Potrditev zapisnika 20. redne seje komisije
2. Predlog pobude za sprejem Predloga zakona o spremembi Zakona o knjižničarstvu - zakonodajna iniciativa
3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o športu (ZŠpo-1-A) - skrajšan postopek, EPA 1000-VIII
4. Letno poročilo Sveta za radiodifuzijo za obdobje 2018/2019, EPA 961-VIII

Dnevni red je bil sprejet soglasno.

AD 1)

Zapisnik 20. redne seje komisije je bil potrjen.

AD 2)

Komisija je obravnavala zakonodajno iniciativo - Predlog zakona o spremembi Zakona o knjižničarstvu, ki jo je vložil državni svetnik Franc Kangler. S predlaganim zakonom se z odpravlja neskladnost med 46. členom Zakona o knjižničarstvu (Uradni

list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15), ki se v predlogu črta, in 33. členom Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti (ZRRD, Uradni list RS, št. 22/06 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 112/07, 9/11, 57/12 – ZPOP-1A, 21/18 – ZNOrg in 9/19).

Zakon o knjižničarstvu opredeljuje naloge knjižničnega informacijskega servisa v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu COBISS in obenem določa, da izvajanje teh nalog opravlja Institut informacijskih znanosti, Maribor - IZUM. IZUM je javni zavod, ki ga je ustanovila Vlada Republike Slovenije s Sklepom o ustanovitvi Instituta informacijskih znanosti (Uradni list RS, št. 71/02 in 51/16) kot informacijski servis slovenske znanosti, kulture in izobraževanja. Skupaj z drugimi nosilci informacijskih dejavnosti zagotavlja vključenost Republike Slovenije v tokove informatizacije sodobnega sveta. Od IZUM je v regiji odvisnih prek 1.320 knjižnic in prek 700.000 končnih uporabnikov. Slovenija je ena redkih držav, ki ima vse vrste knjižnic povezane v enoten knjižnični informacijski sistem, in edina država, kjer je nacionalni informacijski sistem o raziskovalni dejavnosti (SICRIS) neposredno povezan z nacionalnim knjižničnim informacijskim sistemom (COBISS.SI), nacionalna bibliografija raziskovalcev pa neposredno povezana s svetovnimi bazami podatkov Web of Science.

Zakon o knjižničarstvu v 46. členu določa 9-člansko sestavo organa upravljanja IZUM. Po Zakonu o raziskovalni in razvojni dejavnosti ima IZUM status javnega infrastrukturnega zavoda, ki izvaja infrastrukturno dejavnost kot podporo raziskovalni dejavnosti. V njegovem 33. členu je določen tripartitni 5–9 članski upravni odbor, v katerem so predstavniki ustanoviteljice, zaposlenih in uporabnikov oz. zainteresirane javnosti. Iz slednjega je razumeti, da sta si omenjena zakona glede sestave organov upravljanja primerljiva: Zakon o knjižničarstvu v 46. členu določa točno 9 članov, Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti pa v 33. členu ponuja možnost izbire, in sicer med 5 in 9 članov. Vendar pa pri sestavi upravnega odbora po Zakonu o knjižnicah ni upoštevano načelo tripartitnosti.

Republika Slovenija in Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) sta 18. 9. 2012 podpisali Sporazum o preoblikovanju in delovanju IZUM – regionalnega centra za knjižnične informacijske sisteme in informacijske sisteme o raziskovalni dejavnosti v Unescov center II. kategorije. Nastali Unescov Center na podlagi dosedanjih izkušenj sodeluje z mrežo nacionalnih knjižnic ter univerzami v regiji, kar pomembno krepi multikulturno sodelovanje in pretok informacij o intelektualni produkciji v regiji. Sporazum je IZUM določil vlogo regionalnega centra za knjižnične informacijske sisteme in informacijske sisteme za raziskovalno dejavnost v mreži COBISS.net in obenem določil 5-člansko sestavo upravnega odbora z obveznim zastopstvom predstavnika UNESCO in predstavnika Sveta COBISS.net. 9-članski upravni odbor IZUM pa po Zakonu o knjižničarstvu sestavlja pet predstavnikov različnih knjižnic (splošne, nacionalne, visokošolske, šolske in specialne), dva predstavnika za knjižnice pristojnih ministrstev, enega predstavnika ministrstva, pristojnega za informacijsko družbo in enega predstavnika zaposlenih, po Sporazumu pa bi moral biti 5-članski odbor sestavljen iz po enega predstavnika Vlade, generalnega direktorja UNESCO, predstavnika Sveta COBISS.net, uporabnika (knjižnic) in zaposlenega.

Na podlagi razprave, v kateri sta poleg članov komisije in predlagatelja zakonodajne iniciative sodelovala tudi predstavnika Ministrstva za kulturo in IZUM, komisija ugotavlja, da zaradi različnih vsebinskih razlogov obstajajo različni pogledi na sestavo upravnega odbora IZUM zlasti z vidika zadostne zastopanosti vseh knjižnic. Ministrstvo za kulturo predloga spremembe zakona ne podpira, ker sestavo upravnih odborov za vse javne zavode na področju kulture ureja Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo in ker po Zakonu o knjižnicah naloge knjižničnega informacijskega servisa lahko izvaja javni zavod ali pa druga pravna oseba na podlagi koncesije, ki jo podeli pristojno ministrstvo. Obenem izpostavlja, da je dejavnost IZUM pretežno vezana na razvoj in delovanje sistema in servisov COBISS, ki predstavlja temelj knjižničnega informacijskega sistema Slovenije ter knjižničnih informacijskih sistemov nekaterih drugih držav (Srbije, Makedonije, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Bolgarije in Albanije), ki so povezani v mrežo COBISS.net. Obenem pa razvija tudi Informacijski sistem o raziskovalni dejavnosti v Sloveniji - SICRIS, zato ima status javnega infrastrukturnega zavoda, ki je kot raziskovalna institucija vpisana v razvid Javne agencije za raziskovalno dejavnost in financirana s proračunske postavke ministrstva, pristojnega za znanost. Komisija še ugotavlja, da omenjeni Sporazum med Republiko Slovenijo in UNESCO še ni bil ratificiran in da je treba tudi zaradi različnih tolmačenj statusa IZUM dokončati postopek ratifikacije Sporazuma.

Komisija je sprejela naslednji **s k l e p**:

1. Komisija podpira zakonodajno iniciativo.
ZA je glasovalo 9 članov, PROTI ni bil nihče.

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Franc Kangler.

AD 3)

Komisija je obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o športu, ga je v obravnavo vložila Vlada Republike Slovenije. Predlog zakona določa pravno podlago za javno objavo določenih podatkov iz razvidov poklicnih športnikov, zasebnih športnih delavcev, strokovnih izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu ter evidence registriranih in kategoriziranih športnikov. Pri spremembah zakona gre za uskladitev s pravnim redom EU. 25. maja 2018 je stopila v veljavo Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov), ki je s svojimi določbami posegla na področje vodenja javnih evidenc in načina zbiranja ter objavljanja podatkov v teh evidencah. V splošnem javnem interesu je, da se zagotovi dostop do podatkov v javnih evidencah, ki jih je določil Zakon o športu. Predlagana novela zakona določa, kateri podatki iz razvidov in evidenc poklicnih športnikov, zasebnih športnih delavcev, strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu so javni oz. dostopni uporabnikom. Predlagana novela naj bi državljanom omogočila dostop do informacij, kateri strokovni delavci v športu izpolnjujejo pogoje za opravljanje dela ter, da se zagotovi večjo integriteto športa.

Komisija se je seznanila s predlogi za dopolnitev predloga zakona Olimpijskega komiteja Slovenije - Združenja športnih zvez in državnega svetnika in člana komisije Dejana Crneka in jih podprla. Komisija na podlagi navedene podpore predlaga kvalificiranemu predlagatelju amandmajev, da jih proučijo in v svojem imenu v obravnavo Odboru Državnega zbora izobrazevanje, znanost, šport in mladino predložijo naslednje predloge dopolnitev posameznih členov predloga zakona, zapisanih v obliki amandmajev:

K 3. členu

3. člen predloga zakona se spremeni tako, da se glasi:

»3. člen

V 76. členu se v prvem odstavku dvopičje za zaklepajem nadomesti z vejico in doda besedilo »ki so povezani s centralnim registrom prebivalstva:«.

Za sedmim odstavkom se dodajo novi osmi, deveti in deseti odstavek, ki se glasijo:

»(8) Razvidi iz tega člena so za namen obveščanja javnosti in zagotavljanja transparentnosti delovanja v športu javni.

(9) V razvidu iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena, se vodijo kot javna knjiga in so na spletnih straneh ministrstva ali pri pooblaščenih uradni osebi ministrstva dostopni vsakomur brez omejitev, naslednji podatki:

1. za poklicnega športnika:

- ime in priimek;
- športna panoga;
- enotna matična številka občana;

2. za zasebnega športnega delavca:

- ime in priimek;
- področje športne dejavnosti;
- strokovna izobrazba ali strokovna usposobljenost;
- enotna matična številka občana;

3. za strokovno izobraženega in strokovno usposobljenega delavca v športu:

- ime in priimek;
- naziv in stopnja izobrazbe ali naziv in stopnja strokovne usposobljenosti;
- športna dejavnosti;
- podatek o izdajatelju, ki je izdal javno listino o pridobljeni izobrazbi oziroma strokovni usposobljenosti.

Vsi ostali podatki, ki se na podlagi drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena vpisujejo v razvid, se vodijo v internem delu razvida in niso dostopni javnosti.

(10) Dostop do razvida pod 3. točko prejšnjega odstavka imajo občine v okviru informacijskega sistema za izvedbo razpisa za sofinanciranje letnih programov športa na lokalni ravni«.

Dosedanji osmi odstavek postane enajsti odstavek.«.

Obrazložitev:

Nov Zakon o športu iz leta 2017 je sistemsko prenovil področje športa, leto kasneje pa se je začela uporabljati Splošna uredba EU o varstvu osebnih podatkov, ki je določila, da je za vsako objavo osebnih podatkov nujen zakonski temelj. Pristojno ministrstvo je s predlagano novelo zakona pristopilo k reševanju pravne praznine, kar komisija podpira, vendar pa naj tudi ministrstvo, kot predlaga že OKS-ZŠZ za svojo evidenco, vzpostavi povezavo med svojimi razvidi in Centralnim registrom prebivalstva. Pri razvidih ministrstva naj omogoči povezljivost razvidov poklicnih športnikov, zasebnih športnih delavcev in strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu s Centralnim registrom prebivalstva. Če bo ministrstvo lahko preverjalo točnost podatkov, ki jih vlagatelji za vpis v razvide navedejo v svoji vlogi, neposredno v Centralnem registru prebivalstva, bo to omogočilo hitrejše odločanje v korist državljanov, zagotovila se bo racionalizacija dela državnega organa in administrativno razbremenilo vlagatelje – športnike in športne delavce. Na podlagi tega pa si bodo lahko športniki in športni delavci hitreje uredili samozaposlitev - status poslovnega subjekta in jim bo omogočeno, da lažje zavarujejo in uveljavijo svoje pravice.

K 4. členu:

Besedilo 4. člena predloga zakona se spremeni tako, da se glasi:

»4. člen

Besedilo 77. člen Zakona o športu (Uradni list RS, št. 29/17 in 21/18 – ZNOrg) se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Za evidentiranje športnikov in njihovo razvrščanje v sistem kategorizacije se pri OKS-ZŠZ, kot upravljavcu zbirke podatkov, vodi evidenca registriranih in kategoriziranih športnikov, za vpis v katero podatke zbirajo in jih OKS-ZŠZ posredujejo NPŠZ, ZŠIS – POK, društva in športniki. OKS-ZŠZ naloge iz prejšnjega stavka izvaja na podlagi javnega pooblastila.

(2) Evidenca registriranih in kategoriziranih športnikov vsebuje:

1. ime in priimek;
2. enotno matično številko občana;
3. spol;
4. datum rojstva in datum smrti;
5. stalno in začasno prebivališče ter naslov v tujini;
6. državljanstvo;
7. tekmovalno licenco (naziv društva, obdobje);
8. športno panogo in športne rezultate (nastop oziroma uvrstitev, disciplina, starostna kategorija, kraj in datum tekmovanja), dosežene na uradnih mednarodnih in domačih tekmovanjih;
9. razred kategorizacije (mladinski, državni, perspektivni, mednarodni, svetovni, olimpijski) in podatek, ali gre za vrhunskega športnika;
10. trajanje registracije in kategorizacije.

(3) Evidenca iz prejšnjega odstavka, razen podatka iz druge, četrte, pete in šeste točke, je, za namen obveščanja javnosti, izvedbe tekmovanj in zagotavljanja integritete v športu, javna.

(4) V evidenci iz drugega odstavka tega člena se vodijo kot javna knjiga in so na spletnih straneh OKS-ZŠZ ali pri pooblaščenih uradni osebi OKS-ZŠZ dostopni vsakomur brez omejitev naslednji podatki::

1. za registriranega športnika:

- ime in priimek,
- letnica rojstva,
- tekmovalna licenca (naziv društva, obdobje),
- športna panoga,
- disciplina,
- starostna kategorija,
- uvrstitev (nastop),
- kraj in datum tekmovanja in
- trajanje registracije.

2. za kategoriziranega športnika:

- ime in priimek
- letnica rojstva,
- tekmovalna licenca (naziv društva, obdobje),
- športna panoga,
- disciplina,
- starostna kategorija,
- uvrstitev (nastop),
- kraj in datum tekmovanja,
- razred kategorizacije (mladinski, državni, perspektivni, mednarodni, svetovni, olimpijski),
- trajanje kategorizacije in
- podatek, ali gre za vrhunskega športnika.

Vsi ostali podatki, ki se na podlagi drugega odstavka tega člena vpisujejo v evidenco, se vodijo v internem delu evidence in niso dostopni javnosti.

(5) Podatki iz evidence iz drugega odstavka tega člena se lahko za izbiro programov in področij letnega programa športa posredujejo izvajalcu razpisa. Podatki iz evidence iz drugega odstavka tega člena se lahko posredujejo tudi pristojni NPŠZ, ZŠIS-POK in društvu, katerega član je športnik, ki je OKS-ZŠZ posredoval podatke za namene vodenja evidence registriranih in kategoriziranih športnikov, NPŠZ, ZŠIS-POK in društvo pa te podatke lahko obdelujejo za namene zakona, ki ureja področje športa ali kateregakoli drugega zakona.

(6) Obliko evidence ter natančnejši postopek vpisa in izbrisa podrobneje določi OKS-ZŠZ v splošnem aktu, h kateremu daje soglasje ministrstvo in ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(7) Evidenca se za namen preverjanja in usklajevana sprememb podatkov iz prve do šeste točke drugega odstavka tega člena na podlagi EMŠO poveže s Centralnim registrom prebivalstva, ki ga vodi in upravlja ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

(8) Vse podatke za vpis v evidenco iz drugega odstavka tega člena, ki jih OKS-ZŠZ pridobi od NPŠZ, ZŠIS – POK, društva, katerega član je športnik, od posameznega registriranega ali kategoriziranega športnika, iz Centralnega registra prebivalstva ali iz drugih povezanih zbirk podatkov za namene vodenja evidence registriranih in

kategoriziranih športnikov, lahko OKS-ZŠZ obdeluje za namene zakona, ki ureja področje športa ali kateregakoli drugega zakona in jih uporablja za vse aktivnosti povezane z namenom vodenja evidence registriranih in kategoriziranih športnikov.«.«

Predlaga se jasna ureditev načina zbiranja podatkov, saj gre za specifično evidenco, v kateri podatke zbirajo društva, nacionalne panožne športne zveze in Zveza za šport invalidov Slovenije, ali pa jih športniki OKS-ZŠZ posredujejo sami. Osnovni princip zbiranja mora biti zakonsko opredeljen v smislu, kdo lahko zbira podatke za potrebe vodenja evidence registriranih in kategoriziranih športnikov.

Predlagatelj prvotnega predloga Zakona o športu je v predlogu zakona (Predlog Vlade RS št. 00727-15/2016/8 z dne 22. 12. 2016 pri obrazložitvi 82. člen (sedaj 79. člen) zapisal, da zakon določa pravice športnikom, ki so dosegli vrhunski športni rezultat, med drugim možnost povračila stroškov izobraževanja, možnost izjemne pokojnine, možnost opravljanja strokovnega dela v športu pod posebnimi pogoji. Posameznik se lahko odloči za koriščenje teh pravic v kateremkoli življenjskem obdobju, zato je trajno hranjenje podatkov iz evidence registriranih in kategoriziranih športnikov nujno. Pri tem pa je iz prvotnega zakona izpadla določba, ki bi ob uveljavljanju teh pravic posamezniku omogočala enolično identifikacijo, in sicer določba, da evidenca vsebuje tudi podatek o enotni matični številki občana. Zato naj se v drugi odstavek 77. člena doda določba, ki bo omogočila vodenje enotne matične številke občana v evidenci in s tem tudi dejansko omogočanje uveljavljanja pravic športnikov, ki jih imajo na podlagi zakona. Primerljiva določba o zbiranju podatka o enotni matični številki občana je npr. v 22. členu Zakona o gasilstvu ali 32. členu Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Zaradi manjka enoličnega identifikatorja posameznika v zbirki podatkov lahko prihaja do podvajanja istih oseb v evidenci, kar je posledica svobodnega vključevanja v različna športna društva in s tem tudi različne nacionalne panožne športne zveze. Ker se podatki o posameznikih zbirajo večnivojsko in OKS ne pridobi podatka od posameznika, je posledično potencialno vprašljiva tudi kakovost podatkov v evidenci.

Ni nepomembno dejstvo, da npr. Zakon o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-2) v dvanajstem odstavku 17. člena določa, da se evidenca o subvencioniranih prevozih povezuje z evidenco registriranih in kategoriziranih športnikov, ki se vodi na podlagi zakona, ki ureja področje športa. Kot povezovalni znak je ZPCP-2 sicer določil samo ime in priimek, datum rojstva in naslov športnika, kar izhaja iz dejstva, da do sedaj v evidenci registriranih in kategoriziranih športnikov EMŠO ni bil na voljo. Je pa EMŠO kot povezovalni znak med različnimi evidencami najprimernejši, saj nedvoumno omogoči ugotavljanje dejstva o tem, ali je posameznik vpisan v evidenco ali ne. Kombinacija imena in priimka, naslova (ki v evidenci registriranih in kategoriziranih športnikov ni nujno ažuriran) in datuma rojstva namreč ne daje nujno pozitivnega rezultata poizvedbe, kar pomeni, da je športnikom oteženo uveljavljanje pravic po ZPCP-2.

Ker bo ustrezní identifikator posameznega športnika enotna matična številka občana, podatek o kraju in državi rojstva v evidenci registriranih in kategoriziranih športnikov ni več potreben. Dodaja se podatek o datumu smrti, saj je ta relevanten za to, da posameznik ni več vpisan v evidenco registriranih in kategoriziranih športnikov.

Zakon o prijavi prebivališča določa, da ima posameznik na območju Republike Slovenije stalno ali začasno prebivališče, če prebiva v tujini, pa ima v tujini stalni ali začasni naslov. Predlagana dopolnitev omogoča, da se vodi tudi podatke o tistih športnikih, ki bodo prebivali v tujini.

Zakon o športu v 33. členu določa, da je kategoriziran lahko samo športnik, ki je državljan Republike Slovenije, zato naj se v evidenco doda tudi podatek o državljanstvu.

Podatki o enotni matični številki občana, datumu rojstva in smrti, stalnem in začasnem prebivališču ter naslovu v tujini in državljanstvu so osebni podatki in zato niso prosto dostopni javnosti.

Zaradi že omenjenega večnivojskega načina zbiranja podatkov je v zakonu potrebno jasno opredeliti, da imajo do zbranih podatkov v evidenci dostop vsi deležniki v verigi, ne glede na to, od kod je podatek prišel. Če je športnik posredoval podatek preko društva, ki ga je potem posredovalo zvezi, zveza pa OKS-ZŠZ, potem se lahko domneva, da za vsako posredovanje obstaja pravna podlaga. Ker pa v praksi lahko pride do situacije, ko bo športnik zahteval spremembo podatka neposredno v evidenci (npr. spremembo priimka zaradi sklenitve zakonske veze), je športnik lahko v evidenci vnesen samo z enim priimkom (podatkom), ki ga vidijo vsi upravičenci do dostopa do podatka. Zato je potrebno v zakonu predvideti povratno zanko, da imajo tudi društva ali NPŠZ pravico do vpogleda v podatke, saj le tako lahko uskladijo svoje podatke in ob naslednjem posredovanju podatkov z njihove strani (npr. o rezultatih) ne bo prišlo do težav pri uparjanju podatkov.

Pravilnost podatkov v evidenci registriranih in kategoriziranih športnikov je pomembna zaradi uveljavljanja številnih pravic posameznega športnika (pravica do subvencionirane oz. brezplačne vozovnice iz Zakona o prevozih v cestnem prometu, pravica do prilagoditve šolskih in študijskih obveznosti iz zakonov s področja vzgoje in izobraževanja ter področja visokega šolstva, pravica do preventivnega zdravstvenega varstva iz Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, pravica do prilagoditve uveljavljanja pravice do vpisa v terciarno izobraževanje iz Zakona o športu, pravica do izjemne pokojnine iz Zakona o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa in pravica do zaposlitve v javnem sektorju iz Zakona o športu), zato se predlaga preverjanje podatkov iz evidence s podatki iz Centralnega registra prebivalstva. Predlog sledi načelu enkratnega vnosa podatka v sistem javnega sektorja, s čimer se zasleduje cilj prijazne javne uprave oz. odprave administrativnih ovir za prebivalstvo.

Predlaga se jasna zakonska opredelitev, za katere namene lahko OKS-ZŠZ uporablja podatke iz evidence registriranih in kategoriziranih športnikov. Del evidence so tudi rezultati, ki so npr. pogoj za kategorizacijo. Pogoj za rezultat je udeležba na tekmovanju, za katero npr. prijavo lahko opravi samo OKS-ZŠZ (npr. Olimpijske igre). Ker so podatki že na voljo v evidenci, je smiselno in učinkovito, da se ti podatki lahko uporabijo tudi za prijavo na tekmovanje in jih ni potrebno ponovno zbirati in voditi v ločeni evidenci.

Komisija je predlagala Odboru Državnega zbora izobraževanje, znanost, šport in mladino, da predlagane spremembe in dopolnitve preuči ter jih sprejme.

Komisija je sprejela naslednji **s k l e p**:

1. Komisija podpira predlog zakona vključno s predlogi njegovih sprememb in dopolnitev.

A je glasovalo 9 članov, PROTI ni bil nihče.

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Branimir Štrukelj.

AD 4)

Komisija je obravnavala Letno poročilo Sveta za radiodifuzijo za obdobje 2018/2019 (oktober 2018–september 2019), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložil Svet za radiodifuzijo. Predstavniki Sveta za radiodifuzijo (v nadaljevanju: Svet) je uvodoma pojasnil, da se problematika, o kateri govori poročilo, ni bistveno spremenila. Svet se je v omenjenem obdobju osredotočil na obrambo javnega interesa na področju medijev in uporabnikov, ki ga opredeljuje 4. člen Zakona o medijih. Svet meni, da so interesi medijev kot gospodarskih subjektov pomembni in jih je moč zagovarjati le v primeru, če niso kontradiktorni interesu javnosti oz. če ne prevladujejo nad interesom uporabnikom medijev.

Svet je opozoril na v zakonu uporabljeno terminologijo »medijska krajina« in jo označil za neprimerno, ker uporabnike spreminja v pasivne akterje brez individualnih pravic. Besedna zveza „medijska krajina“ zamegljuje sicer zelo jasen odnos odgovornosti med medijem in posameznim uporabnikom, zato je treba uporabnika upoštevati kot posameznika, ki ima kot individuum pravico do obveščeniosti, ki jo Svet v tokratnem poročilu še posebej izpostavlja. Kot poudarja Svet, je pravica do obveščeniosti pravica posameznika in ne kot pravica javnosti. Zato je škoda zaradi nekorektnega ali napačnega poročanja vedno kot posledica kršitve pravice do obveščeniosti posameznika. Problem, ki se pojavlja v javnem diskurzu, je običajno povezan z medijskim poročanjem in pravicami posameznikov - to je praviloma (enosmerne) relacije novinar in subjekt/objekt poročanja. Tu se odpira vprašanje novinarjeve svobode obveščanja (govora) in pravic posameznika, o katerem novinar piše, do varstva zasebnosti in dostojanstva (oziroma integritete) - kolizija ustavno varovanih vrednot. Vendar pa relacija novinar – objekt poročanja ni neposredna oz. primarna, saj sama po sebi, brez uporabnikov sporočil, sploh ne obstaja. Po mnenju Sveta je v medijsko zakonodajo treba obvezno vključiti določilo, ki bo netočno medijsko poročanje ustrezno sankcioniralo. S tem bo uporabnikom pomagalo k boljši obveščeniosti ter posledično boljšim odločitvam. Svet prav tako meni, da je treba v medijskih sferi primerno poudariti vlogo in odgovornost novinarja, kar je neposredno povezano s kakovostjo medijskega poročanja.

Na področju koncentracije medijev je nujna sprememba zakonodaje, ki bi morala na novo opredeliti pogoje za prevzeme izdajateljev oz. druge oblike povezovanja na medijskem področju, predvsem v luči njihovega vpliva na javno mnenje oz. aspekte javnega interesa na področju medijev, upoštevajoč posebnosti različnih medijskih trgov, dostopa do radiodifuznega spektra, relativnega deleža na medijskem oglaševalskem trgu itd. Svet je ob tem poudaril, da medijskega trga v Sloveniji ni mogoče primerjati s trgom v državah, ki so bistveno večje od Slovenije, zato v

slovensko zakonodajo tudi ni primerno samo prenašati ureditev iz drug držav, saj v slovenskem medijskem okolju že majhne spremembe lahko odločilno vplivajo na stopnjo koncentracije v medijih.

Na področju politike razdeljevanja radijskih frekvenc na FM je prišlo do precejšnjega združevanja, zato se Svet trudi, da bi s pospešenim razvojem digitalizacije omrežij preprečil tako koncentracijo.

Na področju zaščite televizijskih uporabnikov je Svet izpostavil zaščito potrošnikov pred prisilnimi nakupi televizijskih programov znotraj osnovnih paketov operaterjev in enakovredno obravnavo izdajateljev, oblikovanje in uveljavitev ustreznega seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos in zaščito slovenskega jezika (v tujih TV programih). Svet je opozoril na neurejen status nekaterih komercialnih TV programov, ki jih operaterji uvrščajo v svoje osnovne pakete. Tako prihaja do t. i. prisilne prodaje komercialnih storitev TV programov. Svet se je že večkrat zavzel, da je na tem področju treba zagotoviti pravi (obvezni) osnovni neodplačni paket brez plačljivih programov, vsi operaterji pa bi morali oblikovati vsaj zakonsko predpisani minimalni paket.

Svet je sočasno z letnim poročilom za obdobje 2017/2018 sprejel tudi predlog seznama pomembnejših dogodkov za televizijski prenos, ki ga je v skladu z Zakonom o avdiovizualnih medijskih storitvah v začetku leta 2019 sprejela Vlada. Svet ugotavlja, da ta sklep Vlade še ni bil objavljen tudi v Uradnem listu, zato ni pravno zavezujoč. Prav tako mora biti seznam potrjen tudi s strani Evropske komisije. Pri tem je Svet še opozoril, da je uresničitev seznama vprašljiva, saj so določeni izdajatelji že odkupili pravice za prenose, ne da bi pri tem izpolnjevali pogoje. Izpolnjevanje pogojev pa se preverja šele ob poteku dogodka.

Svet vztraja pri zahtevi za zaščito slovenskega jezika v medijih. Kar 85 % tujih TV programov, vključenih v programsko mrežo kabelskih operaterjev, uporablja slovenske podnapise oz. sinhronizacijo. Nadzor nad njimi ni mogoč, ker niso vpisani v razvid medijev v Republiki Sloveniji. Svet poudarja, da bi bilo treba v spremembah medijske zakonodaje opredeliti rešitve, ki bi omogočale nadzor rabe slovenskega jezika za tuje TV programe v shemah slovenskih operaterjev v okviru zakonodaje EU, ki prepoveduje omejevanje razširjanja televizijskih programov med državami EU.

Svet se bo še naprej zavzemal za pospešen prehod na oddajanje radijskih programov v digitalni (DAB+) tehniki z napovedanim datumom 22. 2. 2022. Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah je uvedel prepoved prodaje radijskih sprejemnikov brez standarda DAB+, ki jo mora Republika Slovenija implementirati v nacionalno zakonodajo do konca leta 2020. Svet sodeluje v postopkih podelitve pravic za digitalno oddajanje, ki jih vodi AKOS. Leta 2019 se je dokončno zapolnilo prvo nacionalno DAB+ omrežje R1. AKOS je že objavil razpisa za podelitev radijskih frekvenc za zagon dveh novih DAB+ omrežij, R2 za pokrivanje območja celotne Slovenije, razdeljeno na dve geografski območji – vzhod in zahod, ter R3 za pokrivanje območja osrednje Slovenije (Ljubljana z okolico). Svet pri tem opozarja na problem vključevanja lokalnih radijskih in televizijskih programov posebnega pomena v digitalno omrežje, ker jim zakon za ohranitev statusa posebnega pomena onemogoča pokrivanje več kot 10 % prebivalstva. Zato bi bilo treba ustrezno

spremeniti 77. člen Zakona o medijih, da bi se lahko razvoj DAB+ na lokalni ravni nadaljeval brez omejitev.

Glede deleža domače produkcije in zaščita slovenske ustvarjalnosti Svet meni, da naj se z zakonodajo zagotovi ohranjanje raznih programskih kvot, ob hkratnem zavedanju, da je treba zagotoviti tudi enakovredne pogoje na medijskem trgu. Pri tem gre tudi za varstvo avtorskih in sorodnih pravic, zagotavljanje spodbud za avtorje in medije, motiviranje in izobraževanje uporabnikov ter skrb za slovenski jezik. Svet meni, da je treba čim prej začeti splošno razpravo o aktivni vlogi in odgovornosti medijev v skrbi za slovenski jezik in pri spodbujanju slovenske ustvarjalnosti.

Komisija se je seznanila z vsebino že dlje časa nastajajočega novega zakona o medijih, ki naj bi bil usklajen z deležniki - medijsko industrijo, združenji in zbornico izdajateljev, novinarskimi združenji in ki naj bi med drugim odgovoril tudi na različno problematiko, na katero je opozoril Svet v svojem poročilu.

Komisija je v razpravi opozorila predvsem na vlogo medijev pri ozaveščanju ljudi in vplivu na družbeno klimo v državi. Podprli so prizadevanje Sveta pri zavzemanju za krepitev vloge slovenskega jezika v medijih in njegovo rabo na radijskih in televizijskih programih. Pravica do obveščanja in obveščenosti, zagotavljanje pluralnosti in raznolikosti medijev, ohranjanje nacionalne in kulturne identitete, spodbujanje kulturne ustvarjalnosti je eden izmed temeljev razvoja demokracije in možnosti participativnega vpliva državljanov pri odločanju o različnih politikah. Komisija je opozorila, da je današnja družba oz. njeni posamezniki na eni strani deležna hitrega digitalnega razvoja različnih medijev in hitrega dostopa do novic oz. najrazličnejših informacij, hkrati pa so podvrženi odkritemu manipuliranju s strani medijev: med novico in mnenjem ni več jasne ločnice. Komericalno podajanje novic skozi prizmo pluralnosti medijev nujno ne vpliva na korektno obveščenost uporabnikov, nasprotno, pogosto je vir različnim populizmom.

Komisija še poudarja, da je za rast slovenskega kulturnega in umetniškega potenciala nujno spodbujanje medijskega pojavljanja mladih glasbenih in filmskih ustvarjalcev. Zaradi majhnosti slovenskega medijskega trga je nujen ustrezen nadzor nad izvajalci radijskih in televizijskih programov glede rabe slovenskega jezika. Komisija tudi podpira prizadevanja Sveta, da se obravnavana vprašanja z vidika tehnološkega razvoja in ustreznih rešitev opredelijo v novi medijski zakonodaji. Komisija se je še seznanila s pobudo Sveta, da bi Državni svet kot kvalificirani predlagatelj predlagal spremembo 77. člena Zakona o medijih glede statusa lokalnih radijskih in televizijskih programov v digitalizaciji omrežja.

Komisija je sprejela naslednji **s k l e p**:

1. Komisija se je seznanila s poročilom. ZA je glasovalo 9 članov, PROTI ni bil nihče.

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Branimir Štrukelj.

Mag. Damijana Zelnik, l.r.
sekretarka

Branimir Štrukelj, l.r.
predsednik